

KŘIVSOUDOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Úřad městysu Křivsoudova

vydání listopad 2024

UDÁLOSTI

PODZIMNÍ TVOŘENÍ

19. října proběhlo ve spolkovém domě Podzimní tvoření pro rodiny s dětmi. Tvorba a společně strávený čas byl určen všem věkovým kategoriím od dvou let.

Kdo přišel, mohl si společně s dětmi vytvořit krásné podzimní panáčky, látkové dýně, namalovat sádrové odlitky, vystříhat a ozdobit pavučiny, vyřezat si dýňové lucerničky, vyrobit si voňavé mýdlo vhodné i pro alergiky, ježkům a veverkám nalepit z barevného listí bodliny a ocásky. Na všechny čekalo malé občerstvení, které připravily místní ženy ze sezónních a lokálních surovin. Děti si k výrobkům odnesly strašidelné perníčky a brčka. Celým odpolednem se nesla vlídná a tvořivá nálada.

Ze srdce tímto děkuji všem sponzorům, ÚM Křivsoudov, SDH Křivsoudov, mládeži, ženám a mužům, kteří se ve svém volném čase na celém tvoření s radostí a lehkostí podíleli.

Ivča Zelenková, foto autorka

UCTĚNÍ STÁTNÍHO SVÁTKU A PAMÁTKY PADLÝCH

28. října jsme uctili kyticí s českou trikolorou státní svátek – vznik Československé republiky, a také památku křivsoudovských rodáků padlých v 1. světové válce, a to u příležitosti blížícího se Dne válečných veteránů, který je slaven 11. listopadu, v den ukončení první světové války v roce 1918. Na snímku zleva: Lenka Vacková, místostarosta městyse Ladislav Vacek, Jindra Svitáková za Centrum české historie.

Foto: J. Houška

VÝLOV RYBNÍKA SPURNÝ

Druhého listopadu se uskutečnil výlov rybníka Spurný, který byl před několika lety kompletně zrekonstruován. Od té doby si tam často zachytají děti, a letošní podzim byl ve znamení výlovu. Z rybníku bylo vytaženo zhruba 80 kaprů, amuří, štiky a jeden pěkný mladý sumeček. Ryby, které se neprodaly a nesnědly, byly „uloženy“ na tajné místo, aby tam počkaly, až se zase zvedne hladina rybníka a budou se moci vrátit zpět do zdejší vody.

Foto: L. Vacek, J. Houška

VÝLOV VE LHOTĚ BUBENEČ

Po dvou letech se 9. 11. ve Lhotě Bubeneč uskutečnil výlov obecního rybníka. Ryby se lovily za pomoci občanů Lhoty Bubeneč a Křivsoudova. Celkem se vylovilo 600 kaprů, 8 amurů a 1 lín. Část kaprů se přesunula do dalšího obecního rybníka, kde se opět na jaře vyloví a vymění se s rybáři za novou krev. Zhruba polovina kaprů se vrátila zpátky do rybníka včetně amurů a lína. Po celý slunečný den se podávalo za dobrovolný příspěvek bohaté pohoštění. Za vybrané peníze se přikoupí další násada.

Tímto děkujeme všem za účast a pomoc a za dva roky na viděnou.

Dagmar Růžková, foto David Zíka

BESEDA SE SPISOVATELKOU

Markéta Lukášková se již v Křivsoudově zabydlila natrvalo, a tak jsme využili příležitosti poznat se s ní a popovídat si o jejím psaní a zajímavých knihách a podcastech, v nichž spojuje svůj zájem o historii se současnými radostmi a starostmi mladých lidí, včetně soužití několika generací.

Ve spolkovém domě se v pátek 8. listopadu sešlo na padesát hostů, kteří si vyslechli zajímavé informace a měli možnost ptát se, jak probíhá proces tvorby. Paní spisovatelka přinesla také výtisky své poslední knihy *Odvaha*, které darovala zájemcům.

Děkujeme za pěknou atmosféru, všem za návštěvu a slečně Markétě přejeme hodně tvůrčích úspěchů a pohodu v novém trvalém bydlišti. Na snímku uprostřed Markéta Lukášková, vlevo Tereza Lebedová – redaktorka, která ji objevila, a vpravo čtenářka Iveta Slavíková.

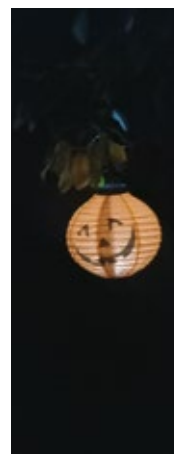
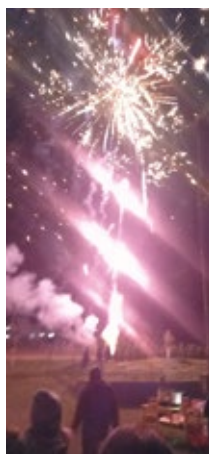
Jindra Svitáková

LAMPIONOVÝ PRŮVOD

Po říjnové změně času se přihlásila brzká listopadová tma. Nejlepší je ji trochu rozsvítit a zaradovat se u pěkné akce. Ta se podařila Klubu žen, které zorganizovaly 9. listopadu lampionový průvod. Průvod dětí s lampiony vyšel od kostela a skončil u hřiště, kde se děti dočkaly nejen strašidel, které si rády zahrály starší děti, ale také sladké odměny a opečených buřtů. Strašidla dostala za odměnu svítící vystřelovací vrtulníky. Akce skončila podařeným ohňostrojem. Děkujeme všem, kteří se na akci podíleli.

Foto: V. Kovaříková, J. Houška

ZPRÁVY ZE ZASTUPITELSTVA

USNESENÍ Č. 5 ZE DNE 25. 9. 2024

Zastupitelstvo

a) Schvaluje:

1. rozpočtové opatření č. 4 a č. 5
2. přijetí dotace z rozpočtu Středočeského kraje a uzavření veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace na akci s názvem „Křivsoudov – Požární přívěs pro hašení“, HAS/DOP/055362/2024
3. smlouvu o dílo na vyhotovení projektové dokumentace k dělení a zápisu pozemků na nové parcely
4. aktualizaci plánu rozvoje městyse Křivsoudov
5. podání žádosti o dotaci ze Středočeského kraje fon-

du na následnou údržbu aleje do Jenišovic

6. schvaluje zájem o bezúplatný, případně úplatný převod nemovitosti domu č. p. 87, na pozemku parc. č. st. 92 v kat. území Křivsoudov, včetně jeho přilehlých ploch

b) Pověřuje pana starostu:

1. podpisem smlouvy o dílo na vyhotovení projektové dokumentace k dělení a zápisu pozemků na nové parcely

c) Bere na vědomí:

1. kontrolu zápisu ze dne 10. 7. 2024

ZPRÁVY Z RADNICE

OZNÁMENÍ O VYHLÁŠENÍ VÝBĚROVÉHO ŘÍZENÍ

Městys Křivsoudov vyhlašuje výběrové řízení na obsazení dvou pracovních míst: **pracovník pro údržbu majetku obce, úklid obce, řidič a technický pracovník.**

Jedná se o hlavní pracovní poměr na dobu neurčitou se zkušební dobou 3 měsíce. Pracovní úvazek: 40 hodin týdně.

Předpokládaná náplň práce: zabezpečování údržby majetku obce, veřejných prostranství a zeleně, zejména údržba keřů a stromů na veřejných plochách v obci a na zahradě MŠ, kosení veřejných travních ploch, drobné opravy v obecních budovách a zastávkách autobusové dopravy, pravidelná asistence při přistavení a nakládce velkoobjemových kontejnerů či svozu nebezpečného odpadu, spolupráce při odvozu či likvidaci rostlinných zbytků, péče o vývěsní plochy, informační cedule a dopravní značky, správa technického zázemí obce, údržba strojů, traktorů a jiných zařízení používaných pro práci v obci, v zimním období odklizení sněhu ze zastávek autobusu, údržba okolí a vstupu do OÚ, odklizení sněhu na chodnících a ulicích v obci, zajišťování průběžného úklidu obce, údržba hřbitova a dětského hřiště.

Předpokládaný nástup do zaměstnání: 1. 1. 2025, popř. dle dohody.

Platové zařazení: 2. platová třída, platový stupeň dle

délky praxe, možnost postupného přiznání osobního příplatku.

Požadavky: věk minimálně 18 let, řidičský průkaz skupiny B, ideálně i T, odpovídající zdravotní způsobilost k zařazení do kategorie prací č. 2, způsobilost k právním úkonům, spolehlivost a zodpovědnost, flexibilita, aktivní přístup, samostatnost, organizační schopnosti.

Písemná přihláška zájemce musí obsahovat: jméno a příjmení, datum a místo narození, místo trvalého pobytu, státní příslušnost, číslo občanského průkazu nebo dokladu o povolení pobytu, jde-li o cizího státního příslušníka.

K přihlášce se připojí následující dokumenty/doklady: životopis, ve kterém zájemce uvede údaje o dosaženém vzdělání, dosavadních zaměstnáních a o odborných znalostech a dovednostech, telefonní spojení, e-mail.

Přihlášku se svým životopisem zašlete na adresu: Městys Křivsoudov č. p. 1, 257 66 nebo e-mailem na: krivsoudov@zelivka.cz, případně doručte osobně na úřad městyse Křivsoudov.

Další podrobnosti na úřední desce městyse.

PŘIHLASTE SE DO MUNIPOLISU

Opakovaně informujeme o ideální možnosti, jak získávat nejčerstvější informace z naší obce. Přímo do vašeho telefonu vám je zajistí aplikace MUNIPOLIS. Budete dostávat upozornění na výpadky energií, blížící se vichřice, dopravní uzavírky, důležitá upozor-

nění z úřadu, pozvánky na kulturní a sportovní akce.

Přihlaste se na webových stránkách <https://mestys-krivsoudov.munipolis.cz/registrace>, nebo zajděte na úřad a my vám s registrací rádi pomůžeme.

Služba je zdarma.

K RYBNÍKU ODPAD NEPATŘÍ

Žádáme občany, aby nevyváželi žádný odpad ke Spurňáku. Jedná se i o hlínu, suť, kameny a další. Tento odpad je třeba vyvézt na skládku, například do Trho-

vého Štěpánova, případně se na úřadě dohodnout, kam je možné jej vyvézt.

KONTEJNERY NA BIO ODPAD U SOKOLOVNY

Úřad městysu žádá občany, aby důsledně třídili bioodpad, který vyvážejí do kontejnerů k sokolovně tak, jak je uvedeno na jednotlivých kontejnerech.

Usnadní – a především zlevní – tím následné třídění a využití.

Děkujeme.

SBĚR TEXTILU V ROCE 2025 DOZNÁVÁ ZMĚNY

Od 1. ledna 2025 začne platit povinnost obcí zajistit oddělené soustředování textilních odpadů, stejně tak jako dosud dalšího tříděného odpadu. A tak ke stávajícím kontejnerům na plasty, papír, sklo či kov přibude od 1. ledna 2025 také kontejner na textil. O umístění budeme občany informovat na úřední desce.

Pozor – nový kontejner bude určen na textilní odpad, který jste dosud házeli do směsného odpadu, tj. roztrhané oblečení, různé hadry a podobně. Kontejner na charitativní sběr textilu zůstává i nadále na náměstí u pošty.

JAK JSME VOLILI KRAJSKÉ ZASTUPITELSTVO

Ve dnech 20.–21. září 2024 proběhly volby do krajských zastupitelstev. Do zastupitelstva Středočeského kraje bylo voleno 65 členů. Volební účast v našem kraji byla 33,23 %. V Křivšově byla tedy volební účast lehce nadprůměrná – volilo 37,64 % voličů, kteří odevzdali

137 hlasů, z nichž jeden byl neplatný. 29. října pak zasedlo ustavující zastupitelstvo, které zvolilo za hejtmanku Petru Peckovou. Kraj povede koalice složená ze zástupců hnutí STAN a SPOLU, tedy ODS, TOP 09 a KDU-ČSL.

ZPRÁVIČKY ZE ŠKOLIČKY

PODZIM V MATEŘSKÉ ŠKOLCE

V pondělí 2. září 2024 jsme společně s dětmi otevřeli brány do nového školního roku 2024/2025. V letošním roce navštěvuje naši školičku 24 dětí. Stejně jako vloni, i letos ve třídě převažují holčičky – ve třídě jich máme 15 oproti 9 statečným chlapcům. Nová etapa začala u malých dětí, které se k nám připojily a velice dobře a rychle se přizpůsobily. Nebylo to pro ně jednoduché opustit maminku náruč, ale s novými kamarády a s úsměvem jde všechno lépe.

Máme za sebou krásný, slunečný a aktivitami nabitý podzim. Právě v tomto barevném období se snažíme veškeré činnosti plánovat tak, abychom přírodu a okolí školky využili na maximum. Většinu času jsme trávili venku, pozorovali jsme, jak se nám krajina mění před očima. Děti se učily a tvořily hlavně za pomoci přírodnin, které jsme nasbírali.

V prvních třech měsících nového školního roku jsme ve školce zhlédli dvě divadelní představení. Během projektového dne „Cesta klásku“ si děti samy zadělaly a upekly voňavé housky a absolvovali jsme výukový program „Větr“. Moc povedená byla Dýňová slavnost na zahradě MŠ, kdy si děti za pomoci rodičů vyřezaly dýně, které nyní zdobí vchod do školky, opekly buřty a slunečné odpoledne jsme zakončili lampionovým průvodem. Jeden den se ve školce uskutečnil rej strašidel, která si přišla užít Strašidelný karneval. Děti moc bavil program s hudebními nástroji, který ve školce zajistila paní věnující se muzikoterapii. Terapii bychom toto dopoledne nenazvali, ale cokoliv vydává zvuky a rámus, zaručuje zábavu!

Nyní se už těšíme na předvánoční období, které sice bývá ve školce hektické, ale zároveň kouzelné. Děti bývají jako na trní z těšení se na vánoční besídku a na příchod Ježíška.

Za celý kolektiv zaměstnanců MŠ přeji všem krásné a veselé Vánoce!

Tereza Petrů, foto autorka

VZPOMÍNKA NA ANTONÍNA TOULU

Antonín, neboli Tóna, jak mu blízcí, ale i mnozí křivsoudovští říkali, se narodil 3. listopadu 1939 v Pelhřimově do rodiny křivsoudovského sedláka Antonína Touly a Růženy, roz. Koubové, jako nejmladší ze tří dětí.

Miloval přírodu, zvláště les a koně, avšak měl smůlu, že dospíval v době 50. let minulého století, kdy byli sedláci „nepřáteli režimu“, a tak nemohl naplnit svou touhu po odborném vzdělání. Pro děti sedláků bylo studium prakticky nemožné. A tak také Antonín nemohl studovat lesnickou školu, pro kterou se rozhodl. Jedinou možností bylo nastoupit do státního statku.

Později mu zaměstnavatel umožnil zvýšit si kvalifikaci studiem dvouleté zemědělské školy ve Světlé nad Sázavou. Celý život tak pracoval u místního státního statku v Alberovicích, v Křivsoudově a v Dolních Kralovicích na pozicích provozní technik, účetní, skladový účetní.

Do paměti mnoha Křivsoudováků se zapsal jako milovník přírody a historie. Dlouhodobě se věnoval ochraně přírody a krajiny. Od založení Českého svazu ochránců přírody v roce 1980 byl jeho aktivním členem. Podílel se na mapování přírodních hodnot, byl zpravodajem a obvodním konzervátorem ochrany přírody pro Dolnokralovicko.

Jeho znalosti přírody, ale i touha je sdílet jej přivedly k založení kroužku mladých ochránců přírody (8. ledna 1974), který vedl více než patnáct let.

Zájem o kulturní dění Tónu přivedl i k dalším aktivitám. Především miloval knihy a lásku k nim rád sdílel. Pamatuji, jak jsem se v dospívání, v dobách tuhé totality, díky němu seznámila s knihami Foglara, Maye, a dalšími tehdy nevydávanými autory. Vzpomínám i na to, jak nás, děti, podporoval v dobrodružných výpravách, třeba jen na jejich zahradu, kde postavil malou chatku. Podle toho, na jakou školu měl namířeno, by byl zřejmě lesníkem nebo podobně, ale podle mého názoru by se uplatnil jako skvělý pedagog, protože dovedl pochopit mladé lidi, vštípit jim zájem a nadchnout je pro dobrou věc.

V Kronice divadla v Křivsoudově je první záznam o herci Antonínu Toulvi z roku 1960. Na ochotnická prkna, která znamenají svět, se tedy vydal brzy po svých dvacátých narozeninách, a to hned ve vlastenecké hře Naši furianti, kterou režíroval tehdejší vedoucí křivsoudovského ochotnického divadelního souboru, zdejší ředitel základní školy Alois Míka. Tóna zůstal hercem i v následujících letech, ale jak sám v divadelní kronice uvádí, šlo podle něj o „herecké pokusy“.

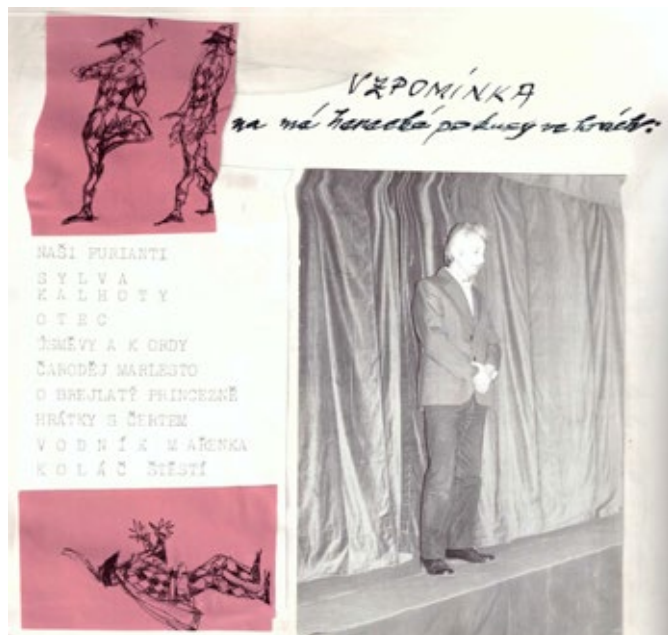
Že ho to táhlo trochu do jiné role, se potvrdilo v roce 1978, kdy se po boku zkušeného Aloise Míky začal zabírat režii. A. Míka se tentýž rok se souborem rozloučil a režii a vedení ochotníků předal právě Antonínu Toulvi. Ten

† Jeho láskou byla příroda, a koně zvláště se v režisérském křesle „zabydlel“ až do roku 2003 a pod jeho vedením na jeviště přišlo mnoho mladých talentů ze zdejších rodin. Sám nebo ve spolupráci s dalšími členy souboru zrežisoval 17 her. První z nich byl Vodník Mařenka v roce 1980 a poslední v roce 2002 Tři dámy s pistolí. Poté od něj režii převzala zkušená divadelnice Vendulka Hrabalová.

Mimo vedení souboru vedl také kroniku ochotnického divadla. A protože i po skončení jeho režisérské funkce by mu divadlo chybělo, jako kronikář působil až do roku 2013, kdy ji předal Ivče Zelenkové. Od roku 2014 pobývali s manželkou Marií přes zimu v penzionu pro seniory v Turnově, aby byli blízko dceři a synovi.

Ovšem Antonín Toul má zásluhu na tom, že vůbec tato divadelní kronika vznikla a existuje. Sám ji založil, podle dochovaných informací zpracoval předcházející

† Divadelní začátky

historii a pak doplňoval po celé roky svého působení v divadle přehledně celé dění, od jednotlivých inscenovaných her, jmen všech herců a technického štábu, přes postupné vybavování kulisami, technikou, maskami a dalšími pomůckami, takže díky němu máme podrobnou kroniku významné části zdejšího kulturního života. A není to malá část, vždyť dohledal, že ochotnické divadlo v Křivsoudově vzniklo krátce po roce 1860, zřejmě v roce 1862!

Antonín Toula vedl dlouhá léta také kroniku městyse Křivsoudov. Od předcházejícího kronikáře ji převzal v roce 1988 a vedl ji až do roku 2010. Za tu dobu nejen kroniku vedl, ale průběžně se věnoval hledání a doplňování křivsoudovské historie. Dokladem toho je také kniha Křivsoudov 1276–2001, která vyšla u příležitosti 725 let vzniku obce, a na níž se výrazně autorsky podílel.

Své historické a přírodovědné výzkumy publikoval nejen v Křivsoudovském zpravodaji, ale i v jiných novinách a periodikách, přispíval do vlastivědných sborníků Podblanicka, autorsky spolupracoval na knize Chráněné a méně známé rostliny Podblanicka. Za svou činnost, která zdaleka přesáhla rámec našeho městyse, byl v roce 2004 oceněn titulem Blanický rytíř. Toto ocenění se uděluje osobnostem, které se zasloužily o přínos regionu, ochranu a rozvoj přírodního nebo kulturního dědictví.

Poslední roky, kdy už on i jeho manželka Marie potřebovali stálou péči, bydleli v penzionu pro seniory v Turnově po většinu roku a do Křivsoudova se vraceli pouze na pár letních týdnů. Poslední dva roky už jsme ho na jeho elektrickém vozíku nepotkávali ani v létě a jejich dům zůstával prázdný. Přesto se stále zajímal o dění v Křivsoudově, psal do zpravodaje, nechával si jej posílat. Zůstal Křivsoudovákem do konce svého života.

Čest jeho památce.

Jindra Svitáková, foto archiv Jitky Bartůňkové a z Kroniky divadla v Křivsoudově

↑ V roce 2004 převzal ocenění Blanický rytíř

↑ A. Toula předává divadelní štafetu nové generaci

↑ S manželkou Marií a dětmi Jitkou a Tomášem v Turnově

↑ Takto si Antonína, Tónu, pamatujeme z posledních let v Křivsoudově

Také v druhém pololetí letošního roku měl náš SDH Křivsoudov co dělat. Ještě v květnu jsme se účastnili likvidace velké havárie s požárem kamionu a nových automobilů, které kamion přepravoval, na dálnici D1 směrem na Humpolec. Zasahovali jsme spolu s HZS Humpolec a HZS Zruč nad Sázavou. My jsme se zúčastnili s cisternou a dopravním automobilem. Zajišťovali jsme především vodu a následný úklid dálnice. Bohužel, nejen my, ale i další jednotky se setkaly na cestě k havárii s mimořádnou bezohledností řidičů, kteří neumožňovali průjezd záchranářskou uličkou, takže jsme si průjezd museli vynucovat. Naštěstí, tentokrát utrpěl škodu kolem 7 milionů „pouze“ majetek. V případě, že by se jednalo o havárii s účastí většího počtu osob, může takové zpoždění znamenat i zmařené lidské životy.

21. července jsme likvidovali požár trafostanice v areálu ZES drůbežárny Jenišovice. Ten se naštěstí obešel bez zranění osob a zaznamenali jsme pouze škody na majetku.

19. října se naše jednotka hasičů ve složení Tomáš Vacek, Karel Kerouš, Michal Černota, Zdeněk Čech ml., Josef Zahálka a Martin Budař zúčastnila výcviku jednotek, které se konalo v Neveklově a okolí. Byly prověřovány jejich znalosti a schopnosti na celkem deseti stanovištích. Družstvo provádělo: čerpání

↕→ Likvidace stromů padlých na komunikaci

↑ Požár trafostanice v Jenišovicích

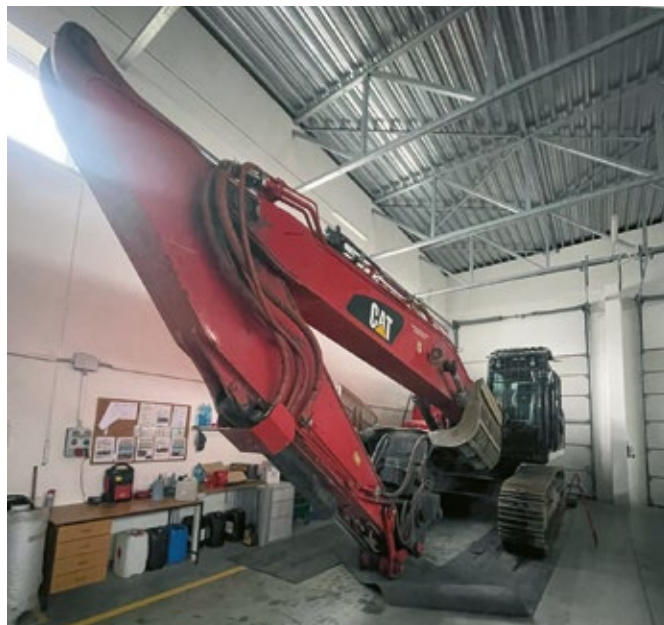
↖↑ Likvidace havárie na D1 vody ejektorem, požární útok, vyhledání osob v objektu, záchranu osoby z vodní plochy, fyzickou přípravu, plnění sudu vodou v co nejkratším intervalu, první pomoc při pádu osoby při slaňování, protipovodňovou stěnu, zkracování proudu, zásah při dopravní nehodě včetně první pomoci, útok s koňskou stříkačkou a první pomoc při úrazu el. proudem. Celkem se zúčastnilo 12 družstev – Křivsoudov, Křečovice, Mrač, Blažejovice, Keblov, Krhanice, Neveklov, Stranný, Bedřč, Poříčí nad Sázavou, Netvořice, Trhový Štěpánov. Naše jednotka si vedla výborně a patřila k nejlépe hodnoceným.

26. října jsme uspořádali exkurzi na nově postavenou základnu hasičského záchranného útvaru v Jihlavě s nejmodernějším vybavením v republice. Patnáct členů našeho SDH mělo možnost prohlédnout si specializovanou špičkovou techniku, která se používá při povodních, záplavách a různých mimořádných událostech. Poprvé jsme měli možnost zblízka vidět například pancéřovanou hasičskou cisternu či traktor-bagr, který řidič ovládá na dálku pomocí notebooku. Mimo jiné – tyto stroje jsou pouze dva v republice, jeden na tomto speciální hasičském pracovišti a druhý patří pyrotechnikům PČR. Po technické exkurzi si přišly na své chuťové buňky, neboť následovala exkurze v pivovaru Ježek spojená s ochutnávkou piva.

Průběžně jsme během druhého pololetí dělali i další práce pro obec a ZES Křivsoudov, jako zhruba pět zásahů při likvidaci padlých stromů, odstranění nebezpečných kapalin z vozovky při úniku oleje z kamionu mezi Křivsoudovem a Alberovicemi, likvidaci nebezpečného hmyzu a další technická pomoc ZES Křivsoudov, např. čerpání vody, mytí objektu a podobně.

Ke konci tohoto roku nás čeká výroční schůze a plánování tradičního hasičského plesu, který se tentokrát uskuteční v březnu.

Ladislav Vacek, Lenka Vacková, foto autoři

↘ Hašení žízně v pivovaru Ježek

↗ Exkurze u speciální hasičské jednotky v Jihlavě

INSPIRACE

VÁNOCE VE SVĚTĚ

Kdo roznáší dárky ve světě? A jaké jsou slavnostní vánoční tabule v jiných zemích? Všeobecná představa je, že vánoční dárky roznáší Ježíšek, Santa Claus a děda Mráz. Když se ale rozhlédneme po světě, zjistíme, že oslavy vánočních svátků jsou pestré.

Německo

Do německých domácností nechodí Ježíšek, ale Weih-nachtsmann, což je v překladu vánoční muž. Jedná se o dospělého muže s dlouhými zrzavými vousy. Tak až se s ním na Štědrý den poblíž nějakého domu setkáte, nevolejte policii 😊

Maďarsko

V první adventní neděli je podle tradice nutné položit na okraj slavnostního stolu svatoštěpánský koláč, který by měl vydržet až do Tří králů. Pod ubrus se má vložit pár zrníček z úrody a snítka sena. Jakmile vyjde první hvězda, hlava rodiny by měla vystřelit do vzduchu z pušky k odehnání zlých duchů. A ke svátečnímu stolu je třeba pozvat člověka bez domova. Maďarský Jézuska rozdává dárky na Štědrý den před večeří. Večeře začíná oplatkou s česnekem a medem, o rozkrojené jablko se podělí celá rodina. Pikantností vyniká rybí polévka i bramborový salát. Součástí večeře jsou vinné listy plněné mletým masem, závin s jedlými kaštanými a koláč nebo makové rohlíky máčené v mléce.

Rakousko

Předvánoční atmosféru zde narušují strašidelní čerti – kramposové, kteří mají místo obličeje masku ze dřeva s beraními, kozími či mufloními rohy. Na hlavě mají paruku a na sobě kožich z horské kozy či z ovce, u pasu zlatý řetěz, na němž řinčí kravský zvonec. V ruce mají metlu, kterou neváhají použít. A takto putují ve skupinách městy a vesnicemi. V době adventu se hospodyňky kromě čertů obávají také „čarodějnic“, které dohlíží na to, zda už je doma všechno nachystáno. Rakušané často nahrazují rybu se salátem klasickým vídeňským řízkem, zvěřinou, pečenou krůtou, husou nebo kachnou. Specialitou je u nich šlehačkový dort, a hlavně kletzenbrot, v němž jsou jablka, fíky, datle, pomerančová kůra, med, meruňky, švestky, rozinky a různé druhy ořechů. Dárky zde často vlastnoručně vyrábějí, hojně navštěvují adventní koncerty, které pořádají v menší období ve svých domovech.

↑ Kletzenbrot

Portugalsko

Říká se mu „země kohouta“. I vánoční mše nese označení tohoto opěře. V kostelech nebo v mnoha domácnostech je symbolem Vánoc hořící dubové poleno. Na dárky od Ježíška nebo od Otce Vánoc (Pai Natal) děti čekají až do rána a naleznou je pod stromečkem, nebo srolované do boty u krbu. Národní pokrm, tresku zvanou bacalhan, zde umějí připravit na 365 způsobů. Kupuje se sušená a před zpracováním je třeba ji 24 dnů máčet ve vodě kvůli soli. Z pečiva dominuje královský koláč, v němž je sušené či kandované ovoce, ořechy, ale také zapečené mince nebo fazole pro štěstí. Při nálezu takového pokladu nastává povinnost zaplacení podobného koláče napřesrok. Někde se zapéká i malý dárek. Bez následných povinností se obejdou koláčky ze sladkých brambor, pomerančů nebo tradiční lívance s kapkou brandy.

↑ Treska bacalhan

Itálie

Italské Vánoce začínají až 25. prosince poté, co papež požehná světu „Urbi et Orbi“ (městu a světu). V některých částech Itálie dojde na dárky už ten den, ale v jiných až 6. ledna. Prosincové Vánoce tam navštěvuje Babbo Natale, který vypadá jako Santa Claus, ty lednové obdarovává čarodějnice Befana. Štědrovečerní večeře má základ v jehněčím nebo krůtím mase.

Island

Na Islandu nosí dárky vánoční skřítkové. Každý Islandan touží, aby na Vánoce dostal něco na zub. Když nic nedostane, sní ho podle pověry vánoční kočka!

Kanada

Santa Claus, který se zde údajně narodil, rozváží dárky na saních tažených soby. Do domů se spouští komínem a plní velké ponožky dárky, aby si je 25. prosince mohli všichni rozbalit. V menších obcích je zvykem trávit vánoční oslavy v maškarním převleku se sousedy. Na severu se pořádají oslavy na počest sv. Kateřiny. Kanadáné se rádi

předvádějí v nasvícení domů, na severu se tesají sochy z ledu. Dominantou vánočního pohoštění je upečený obří krocan se šunkou, bramborami, brusinkovou omáčkou a zeleninou, a anglický vánoční pudink ze sušeného ovoce, vajec, mouky, loje, sirupu, koření a alkoholu. Někde zase dominují humři, korýši a dort s velkou zapečenou fazolí. V Quebecu pečou slaný koláč plněný mletým vepřovým, hovězím či telecím masem s bramborami a jako zákusek se podává vánoční polínko, což je dezert z piškotového těsta s krémem ve tvaru dřevěného polínka.

Argentina

V argentinské domácnosti naleznete vedle vánočního stromku vodu a seno. Dárky zde totiž dětem nosí kůň. Přesně řečeno, koně, na kterých prý jeli tři králové poklonit se narozenému Ježíškově. Na vánoční tabuli je buď pečené selátko nebo pečený páv.

Austrálie

Jako někdejší britská kolonie zde dárky, stejně jako ve Spojeném království, nosí na Boží hod Father Christmas. Vánoční rodinná setkání zde pořádají pod širým nebem – na zahradě nebo na pláži (v době Vánoc je totiž v Austrálii léto). Kromě husy nebo kachny jsou zde pochoutkou mořské plody. Do oken svých domovů Australané vyvěšují pohlednice, které na Vánoce obdrželi, a předhánějí se se svými sousedy.

*Krásné Vánoce všem spoluobčanům
přeje Ila Sůrová, foto Pixabay*

↑ Vánoční polínko

RADÍME

REKLAMOVAT LZE I POTRAVINY

Blíží se vánoční období a většina z nás si chce sváteční stůl vylepšit různými specialitami, které nejíme denně. Ovšem pozor na to, právě tyto speciality mohou vzhledem ke své výjimečnosti či vyšší ceně ležet v prodejně někdy tak dlouho, že jsou za hranici spotřeby. Ale stát se to může i u běžných potravin.

Přijdete z nákupu a zjistíte, že v pomazánce je plíseň, marmeláda spíš teče, než aby se mazala, a spodní plátek šunky je do zelena. Někdy se člověku kvůli takové maličkosti nechce znovu do prodejny, a k tomu riskovat nepříjemné vyjednávání s vedoucí prodeje. Ale když si uvědomíte dnešní ceny potravin, tak proč nepožadovat kvalitní zboží? Možnosti reklamace potravin se však trochu liší od reklamací spotřebního zboží, jako je oblečení, elektronika či nábytek. Pojďme se na to podívat.

Podle spotřebitelské poradny dTest lze u potravin reklamovat vady, které se projeví do konce data použitelnosti či minimální trvanlivosti. Tyto údaje označují datum, do kterého si potravina uchovává své specifické vlastnosti a je bezpečná ke konzumaci.

Datem použitelnosti jsou označovány potraviny podléhající rychlé zkáze, tedy např. balené čerstvé maso nebo výrobky z chladicích pultů. Poznáte je podle slovního výrazu „Spotřebujte do ...“. Potraviny, u nichž uplynula doba použitelnosti, nelze dále prodávat. Pokud jste si v obchodě koupili potravinu, u které uplynula doba použitelnosti, můžete zboží reklamovat a požadovat výměnu za jinou potravinu, nebo vrácení peněz.

Datem minimální trvanlivosti bývají označeny potraviny, které nepodléhají rychlé zkáze. Potraviny, u nichž minimální trvanlivost již uplynula, prodávat lze, avšak musí být splněno několik podmínek: jsou umístěny odděleně od ostatních, označeny jako prošlé a jsou stále bezpečné pro spotřebitele. V případě, že jste si koupili prošlou potravinu a prodejce nesplnil výše uvedené podmínky, můžete zboží taktéž reklamovat.

Existuje několik výjimek, u kterých datum nenajdete, například balené čerstvé ovoce a zelenina, cukr nebo alkoholické nápoje. To ovšem neznamená, že je nemůžete reklamovat. Přinesete-li si domů na pohled pěkný zabalený zelený salát, který po rozbalení páchne hnílobou nebo tam najdete nevídaného návštěvníka, odneste jej ihned do prodejny k reklamaci. Především u čerstvých potravin se doporučuje neváhat. Pokud nebudete reklamovat hned, může vám obchod argumentovat, že jste potravinu špatně skladovali.

Prodejce po vás může chtít, abyste mu prokázali, že jste potravinu nakoupili právě u něho. Vhodné je tak přinést si s sebou k reklamaci účtenku. Prokázat nákup lze ale také výpisem z účtu o karetní transakci nebo prohlášením svědka.

POZVÁNKY

Vánoční tvoření

7. prosince od 14 hodin ve spolkovém domě

Záměrem je společná tvorba s vánoční tematikou. Pro více informací sledujte Facebook události a místní vývěsky.

Vánoční koncert

20. 12. od 19 hodin, kostel Narození Panny Marie

Skupina Diogenes

Tradiční pochod do Bubeneč Lhoty

31. 12. ve 13 hodin odchod z náměstí

Beseda Jak se chovat v krizových situacích

leden, spolkový dům

Kvízový večer

únor, spolkový dům

Termíny lednové a únorové akce budou upřesněny, sledujte webové stránky Křivsoudova, nástěnky na náměstí nebo si pořídte Munipolis.

Městys Křivsoudov, Klub žen a Hasiči Vás srdečně zvou na

Rozsvícení stromčku

30. 11. od 16⁰⁰ s jarmarkem

o **Náměstí** v Křivsoudově

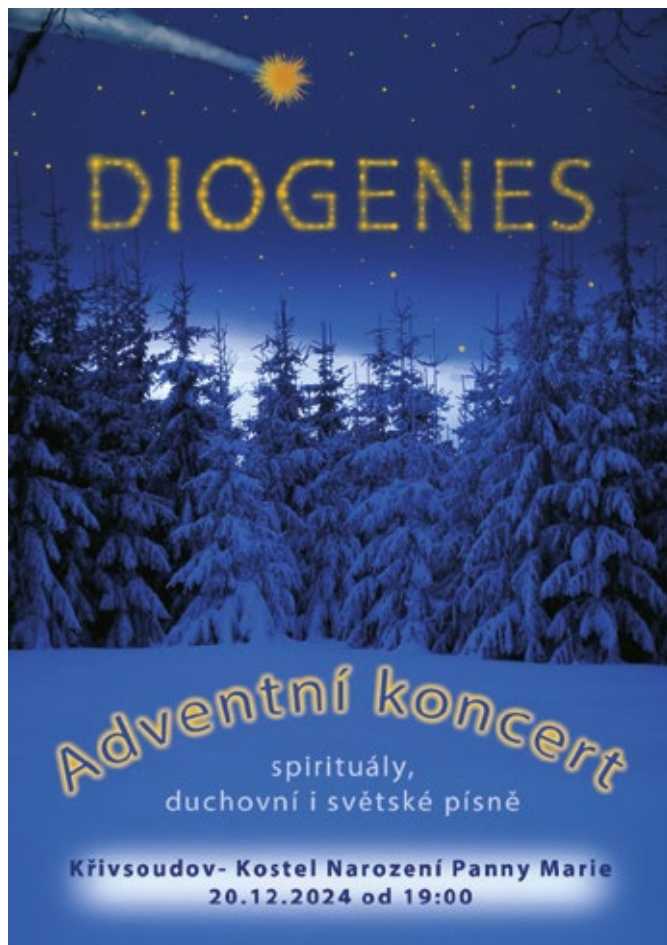
o **Kavárnička** ve spolkovém domě

o Hudební doprovod: **Scholka**

o Ve stáncích **zboží s vánoční tematikou**

o Schránka na **poštu pro Ježíška**

o Přijde i **Mikuláš**

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

BLAHOPŘEJEME NAŠIM SPOLUOBČANŮM K VÝZNAMNÝM JUBILEÍM

Prosinec

Marie Filipová

84 let

Leden

Marie Brzoňová

87 let

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme za vaši účast a podporu v těžkých chvílích na posledním rozloučení s Růženou Pinsnerovou dne 13. 9. 2024.

Děti s rodinami

Křivsoudovský zpravodaj – periodický tisk územního samosprávného celku. Vydává, inzerci přijímá: Úřad městyse Křivsoudov, městys Křivsoudov, 257 66 Křivsoudov 1. Tel.: 317 853 424, e-mail: podatelna@mestys-krivsoudov.cz, www.mestys-krivsoudov.cz. IČ: 00232076. Povoleno OkÚ Benešov pod č.j. 299/99. Vychází 5× ročně. Odpovědná redaktorka: Jindra Svitáková, e-mail: jindrasvita@gmail.com. Příspěvky do zpravodaje a inzerci zasílejte na tuto e-mailovou adresu nebo předejte na úřad městyse, nezapomeňte uvést svůj kontakt. Grafické zpracování a DTP Anastasia Fisenko, Tomáš Dušek **Punk Press**. Redakce neručí za obsah příspěvků a inzerce. Číslo 5/2024. Vychází: 25. 11. 2024.

V roce 2025 vyjde Křivsoudovský zpravodaj v těchto termínech: 12. 2., 23. 4., 10. 7., 17. 9., 20. 11.